

ЗВІТ
про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Ресстраційний номер акредитаційної справи	A-1900-56-29
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Національний університет фізичного виховання та спорту України
ID ОП у ЄДЕБО	27264
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	Туризмознавство, другий (магістерський) рівень вищої освіти, 24 «Сфера обслуговування», 242 «Туризм»
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	https://uni-sport.edu.ua/sites/default/files/vseDocumenti/zvit_samoocinka_turyzm.pdf

Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Керівник експертної групи	д.е.н., професор Величко Олександр Петрович
Члени експертної групи	д.е.н., професор Ткач Вікторія Олександрівна здобувачка вищої освіти за третім (освітньо-науковим рівнем) Коняєва Єлизавета Григорівна
Залучений представник роботодавців	-
Спостерігачі	-
Дати виїзду до ЗВО	25-27 листопада 2019 р.
Посилання на програму виїзду експертної групи до ЗВО	https://uni-sport.edu.ua/content/programa-vyyizdu-ekspertnoyi-grupy-pid-chas-provedennya-akredytacynoyi-ekspertyzy-osvitnoyi
Дата надходження звіту до Національного агентства	05 грудня 2019 р.
Відомості щодо наявності зауважень ЗВО до звіту, посилання на них (за наявності)	

1. Призначення звіту

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми (ОП), що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Акредитація ОП є процедурою зовнішнього забезпечення якості, основною метою якої є отримання достовірної інформації про якість освіти за певною ОП, а також надання порад із її удосконалення. Процедура акредитації передбачає самооцінювання ОП, її оцінювання експертною групою, включаючи відвідування ЗВО, та прийняття рішення щодо акредитації Національним агентством.

Процедура акредитації проводиться відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/3385. Для обґрунтування аналізу та розуміння змісту критеріїв експерти також ураховують затверджені Національним агентством інструктивні документи.

Цей звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості ОП. Звіт призначений як безпосередньо для ЗВО, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і ЗВО. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

◁ наявні

◁ виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;

◁ відмова ЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні дії ЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;

◁ встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.

◁ відсутні

Обґрунтування:

Підстави для відмови в акредитації відсутні.

3. Резюме

У цьому розділі експерти викладають свої загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям акредитації, підсумок сильних сторін та позитивних практик, а також слабких сторін програми і рекомендацій з їх удосконалення. Резюме має у кондесованому вигляді відображати зміст звіту; читач повинен бути спроможним зрозуміти загальні висновки експертної групи, прочитавши цей розділ.

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям:

Освітня програма «Туризмознавство» є актуальною для сучасного ринку освітніх послуг. За метою, структурою та змістом вона є цілісною і дозволяє отримати необхідні компетентності та програмні результати навчання учасникам освітнього процесу. ОП гармонійно узгоджується із місією та загальною стратегією розвитку Національного університету фізичного виховання та спорту України, який є унікальним і самобутнім закладом вищої освіти в країні. ОП переважно має необхідне ресурсне забезпечення та функціонує в умовах належного освітнього середовища. У цілому існує достатня відповідність якісному рівню організації таких освітніх процесів як проектування цілей ОП, розробка структури та змісту ОП, формування доступу до ОП та визнання результатів навчання, організація навчання і викладання за ОП, контроль знань, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність, забезпечення ОП людськими ресурсами, формування освітнього середовища та матеріальних ресурсів, розробка і впровадження системи внутрішнього забезпечення якості ОП, створення прозорих та публічних процедур для якісного функціонування ОП. Консультаційне оцінювання експертної групи дозволило вивити і певні резерви для подальшого удосконалення програми. ОП «Туризмознавство» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти має загальні перспективи розвитку у майбутньому, у тому числі і в напрямках спортивного та медичного туризму.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик:

Відповідність цілей ОП місії та Стратегічному плану розвитку ЗВО. Залучення викладачів ОП до формування регіональних програм туристичного розвитку. Диверсифікована орієнтація змісту ОП на різні сегменти ринку праці у середовищі туризму. Наявність в ОП науково-педагогічної практики, яка дозволяє студентам набути компетентностей щодо викладацької майстерності та розвинути ораторські навички. Існування чітких і зрозумілих правил для вступу на навчання, які враховують особливості освітньої програми. Використовується технологічний підхід до організації та контролю навчання, який сприяє зручному і комфортному освітньому середовищу. Наявність у відкритих джерелах робочих програм навчальних дисциплін ОП із чіткими критеріями оцінювання. Наявність значної кількості викладачів не лише із необхідною академічною кваліфікацією, але і з досвідом роботи у туристично-екскурсійній сфері. Врахування у вимогах до кандидатів на заміщення вакантних посад НПП досвіду професійної роботи у галузі туризму. Співпраця із численними роботодавцями у контексті організації та реалізації освітнього процесу. Активність багатьох представників туристичного бізнесу як партнерів ЗВО щодо покращення якості на ОП. Наявність якісно опрацьованих регуляторних документів ЗВО щодо внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. Прозорість та публічність основних документів і процедур, які забезпечують та регулюють освітній процес в університеті і на ОП.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Потреба у більш змістовному та поглибленому проведенні анкетувань студентів щодо шляхів удосконалення конкретно цієї ОП за набором компонент та їх тематичного наповнення, а також отриманих результатів навчання. Вибіркова частина формування компонент ОП потребує удосконалення у контексті збільшення їх різноманітності та організаційних можливостей вибору для здобувачів вищої освіти. Необхідно визначити можливості для започаткування практики міжнародної академічної мобільності студентів та визнання результатів навчання за нею в контексті цієї ОП. Відсутність силабусів як форми інформування здобувачів вищої освіти про зміст та правила навчання і викладання. Відсутність механізмів співпраці із роботодавцями, які мають бажання працювати із ЗВО у форматі дуальної освіти. Доцільно створити об'єктивну систему індивідуального оцінювання результативності діяльності НПП для використання її в системі стимулювання педагогічної майстерності та продуктивності роботи персоналу. Не достатньо швидке реагування ОП на пропозиції стейкхолдерів та виклики, які відбуваються у міжнародному та вітчизняному туристичному середовищі. Рекомендовано на рівні ЗВО запровадити елементи процесного підходу до організації менеджменту, що забезпечить гаранту кращі можливості для реалізації покладеної на нього відповідальності за якість ОП. Доцільно на сайті ЗВО оприлюднювати таблицю із пропозиціями стейкхолдерів після громадського обговорення проекту ОП.

4. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОПта діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Факти, докази та їх аналіз:

Загальна мета ОП орієнтована на комплексну підготовку фахівців у галузі туризму за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Зокрема, вона враховує низку цілей, що пов'язані із економічною, організаційною, управлінською, проектною та технологічною діяльністю. ОП має певний рівень унікальності. Серед подібних вітчизняних програм її вирізняє орієнтація на іншомовну компетентність, а також диверсифікацію практичної підготовки здобувачів для ринку праці (професійно-кваліфікаційна та науково-педагогічна практики). Усе це належним чином узгоджується із місією університету, яка, зокрема, передбачає якісну освіту, орієнтовану на запити ринку праці та посилення наукової складової підготовки фахівців. Крім того, це відповідає і Стратегічному плану розвитку університету на 2018-2026 рр. (<https://uni-sport.edu.ua/content/programa-rozvytku-universytetu>) у контексті таких напрямів розвитку ЗВО: стратегічна ціль 3.1.1. «Досягнення високої якості освітнього процесу відповідно до стандартів вищої освіти, потреб суспільства та ринку праці, інноваційних наукових розробок та кращих світових зразків», стратегічна ціль 3.1.2. «Формування системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти», стратегічна ціль 3.1.3. «Удосконалення системи профорієнтації для популяризації освітніх послуг та прийому відповідної кількості й добре підготовлених вступників» і т. ін.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Факти, докази та їх аналіз:

Під час формування цілей та програмних результатів навчання ОП «Туризмознавство» відбувалося часткове врахування пропозицій роботодавців, що відображено у протоколах засідання кафедри туризму від 21.12.2017 р., протокол № 6.2 та від 15.01.2018 р. № 7. Крім того, освітня програма має трьох рецензентів серед таких стейкхолдерів. Дослідження позиції здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня щодо змістового наповнення та якості ОП періодично здійснюються у паперовому та електронному форматах (https://docs.google.com/forms/d/1hTL03Hxkv_u76s9_dl_UM8jB-bJ3-09z34oGj3kDnZE/edit). Результати анкетування у паперовому форматі зберігаються на кафедрі, обговорюються НПП на засіданнях кафедри та групи забезпечення, розробляються конкретні заходи реагування на них. Зокрема, на зустрічі із роботодавцями та здобувачами вищої освіти було підтверджено певне врахування пропозицій стейкхолдерів щодо введення до ОП та навчального плану дисципліни «Управління туристичними дестинаціями», викладання англійською мовою курсу «Екскурсологія» та ін. До того ж частково було враховано пропозиції академічної спільноти щодо формування належних компетентностей та результатів навчання такими компонентами як «Методологія наукових досліджень у туризмі», а також науково-педагогічна практика. Таким чином, цілі ОП та програмні результати навчання певною мірою враховують окремі позиції та потреби зацікавлених сторін.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Факти, докази та їх аналіз:

Проектною групою ОП було враховано тенденції розвитку сучасного ринку праці шляхом систематичного аналізу особливостей ринку кадрового забезпечення туризму в Україні у 2014-2018 рр. Викладачі дисциплін ОП залучалися до розробки стратегій та концепцій розвитку регіонального туризму у містах Чугуєві, Тульчині, Білій Церкві, Дніпрі, Путивлі, Умані, Чигирині та ін. Регіональний та галузевий контекст було враховано і у наукових дослідженнях НПП програми. Цей досвід використовувався при розробці цілей та компонент ОП. Також бралися до уваги аналогічні програми вітчизняних університетів (КНУ ім. Т. Шевченка, КНТЕУ та ін.). До того ж підписано угоди про співпрацю із низкою зарубіжних ЗВО, зокрема Університетом ім. В. Поля (м. Люблін, Польща), Латвійською академією спортивної педагогіки, де реалізуються освітні програми туристичного профілю. НПП кафедри туризму брали активну участь у протокольних зустрічах із представниками зазначених ЗВО, під час яких відбувався обмін досвідом підготовки фахівців сфери туризму. Результатом ділового спілкування з іноземними колегами стало включення до ОП «Туризмознавство» таких освітніх компонентів як «Міжнародний туристичний бізнес» та «Туристичні ринки світу». Отже, тенденції розвитку сучасного ринку праці та його галузевий і регіональний контекст, а також досвід аналогічних вітчизняних та іноземних ОП впливають на розробку цілей та змісту цієї програми.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Факти, докази та їх аналіз:

Стандарт вищої освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти спеціальності 242 «Туризм» на тепер відсутній. Однак при розробці ОП «Туризмознавство» було враховано вимоги Національної рамки кваліфікацій до 8-го кваліфікаційного рівня щодо здатності розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі туристичної діяльності, які передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризуються невизначеністю умов та вимог. Зокрема, в ОП у цілому було враховано необхідні дескриптори НРК, які характеризують знання, уміння, навички, комунікацію, відповідальність та автономність випускника програми. Це, зокрема, відображено у низці програмних результатів навчання (ПРН). Серед, них ПРН № 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 та 19.

Загальний аналіз щодо Критерію 1

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1:

Відповідність цілей ОП місії та Стратегічному плану розвитку університету на 2018-2026 рр. Залучення викладачів ОП до формування регіональних програм розвитку туризму. Врахування досвіду розробки аналогічних вітчизняних та іноземних ОП. Залучення окремих пропозицій академічної спільноти, роботодавців та здобувачів вищої освіти до формування цілей та змісту ОП. Диверсифікована орієнтація змісту ОП на різні сегменти ринку праці у середовищі туризму. Високий рівень відповідності магістерської ОП вимогам Національної рамки кваліфікацій.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1:

Недостатнє врахування обґрунтованих пропозицій окремих роботодавців щодо формату реалізації ОП, зокрема, в частині організації дуального навчання. Потреба у більш змістовному та поглибленому проведенні анкетувань студентів щодо шляхів удосконалення конкретно цієї ОП за набором компонент (дисциплін), їх тематичного наповнення, а також отриманих результатів навчання. Запропоновано використовувати електронний формат переважно для відкритого опитування, натомість паперовий формат – переважно для анонімного опитування стейкхолдерів. Рекомендовано організувати проведення анонімних опитувань студентів щодо задоволеності змістом навчання за освітньою програмою перед початком кожної екзаменаційної сесії.

Рівень відповідності Критерію 1:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 1.1, 1.3 та 1.4. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритерієм 1.2, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 1 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Факти, докази та їх аналіз:

Загальний обсяг ОП (90 кредитів ЄКТС) узгоджується із вимогами законодавства до освітньо-професійної програми другого (магістерського) рівня вищої освіти. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 242 Туризм за другим (магістерським) рівнем вищої освіти відсутній. Відтак, ОП «Туризмознавство» розроблялася відповідно до положень законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», нормативних документів Міністерства освіти і науки України, а також положень Закону України «Про туризм», Стратегії розвитку туризму і курортів України на 2016-2020 рр., Концепції Державної цільової програми розвитку туризму і курортів на період до 2020 рр., нормативно-інструктивних документів центрального та місцевих органів виконавчої влади в галузі туризму. Програмні результати навчання було визначено на основі опрацювання положень Національної рамки кваліфікацій для другого (магістерського) рівня вищої освіти, рекомендацій представників академічної спільноти, побажань здобувачів вищої освіти, запитів представників сфери туристичного підприємництва. При цьому на вивчення здобувачами вищої освіти дисциплін самостійного вибору в освітній програмі заплановано 24 кредити ЄКТС. Однак в навчальному плані на вивчення вибіркового компонента відведено 21 кредит ЄКТС, що становить лише 23 % загального бюджету часу і не відповідає вимогам законодавства (не менше 25 %).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

ОП містить 12 обов'язкових компонент та 10 вибірових дисциплін, які об'єднані у 2 блоки. Така ж кількість і назви компонент і у навчальному плані. Обов'язкові компоненти також включають дисципліни самостійного вибору ЗВО. Матриця відповістей засвідчує забезпечення обов'язковими компонентами ОП програмних результатів навчання. У навчальному плані вивчення дисциплін передбачене протягом 1 і 2 семестру. В університеті розроблено Положення про порядок та умови обрання студентами вибірових дисциплін (https://uni-sport.edu.ua/sites/default/files/vseDocumenti/polozh_vubirkovi_duscuplinu_0.pdf). Між тим освітня програма має структурно-логічну схему, яка не показує взаємозв'язок між освітніми компонентами. У цій схемі також присутні вибірові компоненти, по яких неможливо завчасно передбачити їх включення до індивідуальної освітньої траєкторії студента. Тому структурно-логічна схема ОП не є чітко взаємопов'язаною системою і потребує доопрацювання.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Факти, докази та їх аналіз:

Аналіз змісту програми свідчить про загальну відповідність предметній області визначеної спеціальності. Освітні компоненти у цілому відповідають спеціальності 242 «Туризм» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Також це узгоджується із назвою ОП «Туризмознавство». Усі програмні результати навчання забезпечуються освітніми компонентами, які включені до обов'язкової складової програми. Натомість, інтерв'ю зі студентами та роботодавцями підтвердило необхідність оновлення ОП деякими сучасними дисциплінами. Це надасть додаткові можливості для створення конкурентних переваг ОП на ринку освітніх послуг, а саме специфіки ЗВО (спортивного та реабілітаційного, рекреаційного туризму). Також студенти зазначили про те, що було б корисним збільшити години для проходження практики на туристичних підприємствах, а також за напрямками сільського та зеленого туризму.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Факти, докази та їх аналіз:

ЗВО визначена власна процедура вибору навчальних дисциплін (https://uni-sport.edu.ua/sites/default/files/vseDocumenti/polozh_vubirkovi_duscuplinu_0.pdf). Під час інтерв'ювання здобувачів вищої освіти була отримана інформація про те, що вибір блоків дисциплін відбувається перед початком навчання. Вибірковий компонент навчального плану складається з 10 дисциплін, розподілених попарно. Перелік вибірових дисциплін та програми навчальних дисциплін пропонується студентам після оприлюднення наказу на зарахування. Студенти, які були присутні на інтерв'ю, інформували експертів про те, що вони мали можливість обрати блок дисциплін. Однак через організаційні умови щодо мінімальної кількості студентів для навчання за блоком освітніх компонент індивідуальні навчальні плани здобувачів вищої освіти реально співпадають. Крім того, студенти не можуть обирати навчальні дисципліни із інших освітніх програм університету. Тому фактичний стан формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти за цією ОП не дає можливості належною мірою реалізувати право вибору для багатьох студентів і потребує удосконалення.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Факти, докази та їх аналіз:

За ОП «Туризмознавство» розроблено програми науково-педагогічної та професійно-кваліфікаційної практик (зберігаються на кафедрі та надсилаються студентам в електронній формі). Проведення науково-педагогічної практики (9 кредитів, III семестр) допомагає здобувачам набуття знань, умінь і навичок в організації та проведенні освітнього процесу підготовки туристичних кадрів та здійснення наукових досліджень у сфері туризму, а також диверсифікує перспективи працевлаштування випускників, зокрема в освітніх закладах різних форм власності. Магістранти задіяні у проведенні практичних і семінарських занять з фахово-орієнтованих дисциплін для здобувачів ступеня бакалавра (1-4 курси), беруть участь у наукових проектах кафедри туризму. Професійні компетентності здобувачів також формуються у процесі професійно-кваліфікаційної практики (9 кредитів, III семестр), упродовж якої вони оволодівають організаційно-управлінськими навичками роботи, вивчають передові технології створення туристичного інноваційно-екскурсійного продукту (послуги). Результати анкетування студентів експертною групою засвідчили декілька побажань щодо збільшення годин на проходження практики та покращення її змісту. Звіти здобувачів вищої освіти щодо проходження переддипломної практики узгоджуються із вимогами ЗВО. Зміст програми практики у цілому відповідає тенденціям розвитку ринку праці та очікуванням стейкхолдерів, а також дозволяє досягти за цією компонентою, заявлених у ОП, та програмних результатів навчання.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям.

Факти, докази та їх аналіз:

В ОП розділ 6, пп. «Загальні компетентності», які так або інакше пов'язані із ефективною взаємодією з іншими людьми. До цієї групи належать індивідуальні, комунікативні та управлінські навички. Основні дисципліни, які формують соціальні навички за ОП: «Управління проектами в туризмі», «Івент-менеджмент в туризмі», «Антикризове управління в туризмі», «Іміджологія і PR у туризмі», «Міжнародний туристичний бізнес», «Стратегічний маркетинг у туризмі», «Споживча поведінка у туризмі» та ін. Більшість інших освітніх компонент також мають окремі тематичні розділи, які дозволяють набуття певних соціальних компетенцій (soft skills). Однак студентам можуть бути створені і додаткові умови для отримання таких навичок через можливість навчання на відповідних факультативах або спеціальних курсах в ЗВО.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Факти, докази та їх аналіз:

Професійний стандарт за спеціальністю 242 «Туризм» відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістичне відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Проведений аналіз навчального плану свідчить про те, що співвідношення аудиторної та самостійної роботи з більшості дисциплін, складає 1 до 3. Попередньо, здобувачі ступеня магістра висловили побажання щодо збільшення часу на самостійну роботу для ґрунтовнішої підготовки до практичних і семінарських занять, оскільки акцент в освітньому процесі на цьому рівні поставлено саме на пошуково-проектну роботу, що потребує більшого часу на підготовку. У зв'язку з цим, на засіданні кафедри туризму прийнято рішення оптимізувати розклад навчальних занять, виставити аудиторні заняття в 3 дні на тиждень, а 3 дні відвести

на самостійну роботу студентів (протокол № 3 від 18 жовтня 2018 р.). 18 кредитів ЄКТС (20%) відведено прикладній спрямованості, що дозволить здобувачам оволодіти фаховими компетентностями та створить пріоритетні умови для їх працевлаштування на підприємствах галузі. Сутність практичної складової ОП полягає також і в тому, щоб здобувач під час навчання під керівництвом викладача та представника підприємства самостійно бере участь у професійній діяльності. Варто також зазначити, що в навчальному плані для здобувачів другого (магістерського) рівня переважають практичні заняття. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонент (у кредитах ЄКТС) переважно реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів і у цілому дозволяє досягнення цілей та програмних результатів навчання.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти за ОП не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2:

Забезпечення програмних результатів навчання обов'язковими компонентами ОП. Наявність у ОП освітніх компонент, які були рекомендовані стейкхолдерами, зокрема роботодавцями. Практична підготовка здобувачів за ОП є складовою анкетування студентів і в багатьох випадках вона здійснюється туристичними операторами та агенствами, а також підприємствами Київської області та м. Києва. Наявність в ОП науково-педагогічної практики, яка дозволяє студентам набути компетентностей щодо викладацької майстерності та розвинути ораторські навички.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2:

Невідповідність законодавству обсягу вивчення вибірових компонент у навчальному плані. Структурно-логічна схема ОП не є чітко взаємопов'язаною системою. Вибіркова частина формування компонент ОП потребує удосконалення у контексті збільшення їх різноманітності та організаційних можливостей вибору для здобувачів вищої освіти за програмою «Туризмознавство». Такий вибір може передбачати усі рекомендовані компоненти як цієї ОП, так і вибірові компоненти інших освітніх програм ЗВО. Рекомендовано організаційно визначити окремий день тижня для навчання саме за вибіровими дисциплінами. Запропоновано впровадити додаткові курси та факультативи для розвитку соціальних навичок здобувачів вищої освіти.

Рівень відповідності Критерію 2:

Рівень E

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2:

ОП має значний рівень неузгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 2.1, 2.2, та 2.4. Враховуючи голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом не відповідають Критерію 2. Однак виявлені недоліки можна усунути протягом одного року.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Правила прийому на навчання затверджені наказом ректора та затверджені наказом МОН від 11.10.2018 р. № 1096. Однак, у цьому році було внесено зміни щодо особливостей вступу на ОП (пп. 4.3; 5.3; 5.4; 6.4; 7.1; 7.5; 7.6), враховуючи започаткування єдиного вступного іспиту з іноземної мови. У найближчому майбутньому не планується внесення змін до правил прийому на ОП. Вони оприлюднені на сайті ЗВО (https://uni-sport.edu.ua/sites/default/files/vseDocumenti/pravyly_pryyomu_zi_zminamy.pdf). Правила прийому на навчання достатньою мірою структуровані, викладені чітко і зрозуміло. Вони не містять ознак дискримінації для потенційних вступників на навчання за цією магістерською освітньою програмою.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості ОП і зазначені у правилах прийому (https://uni-sport.edu.ua/sites/default/files/vseDocumenti/pravyly_pryyomu_zi_zminamy.pdf). Як правило, фахове вступне випробування у формі письмового тестування проводиться згідно з графіком вступних іспитів у НУФВСУ. Матеріали для зазначеного випробування щорічно готуються НПП кафедри, затверджуються на її засіданнях та подаються до приймальної комісії університету. Питання на перевірку знань вступників, які здобули ступінь бакалавра зі спеціальності 242 «Туризм», формуються лише з фахових дисциплін першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Для вступників, що здобули ступінь бакалавра з інших спеціальностей, - з загальноосвітніх і фахових дисциплін. Коефіцієнти кожного компоненту вступного випробування, у тому числі й фахового, є рівноважливими. Конкурсний бал складається з сукупності 3-х компонентів (пункт 7.8 Правил прийому). На підставі отриманої інформації можна зробити висновок про те, що правила прийому на навчання за ОП у цілому враховують особливості самої освітньої програми.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Процедури визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, регулюються Положенням про організацію освітнього процесу (https://uni-sport.edu.ua/sites/default/files/vseDocumenti/polozennya_opp_0-peretvoreno.pdf) та внутрішніми правилами. Існує практика переведення студентів інших ЗВО на ОП «Туризмознавство» за результатами аналізу поданих здобувачем документів про отриману освіту, визначення відмінностей та формування переліку навчальних дисциплін академічної різниці. Студент отримує індивідуальну відомість, де відображено перезараховані дисципліни та їх кредити, а також дисципліни академічної різниці, які студент має здати у визначені деканатом терміни. Результати перезарахування вносяться до індивідуального навчального плану здобувача. Серед основних проблем, з якими НУФВСУ має справу під час визнання результатів навчання отриманих в інших ЗВО, на ОП «Туризмознавство» варто зазначити, насамперед, невідповідність назв навчальних дисциплін, незрозумілість змісту дисципліни, відсутність

анотацій дисциплін на сайтах ЗВО тощо.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Нині кафедра керується положеннями Тимчасового порядку визнання у НУФВСУ результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих у неформальній освіті. Поінформованість здобувачів забезпечується розміщенням вказаного документу на сайті університету. Підставою для початку процедури визнання РН є заява здобувача на ім'я декана. Визнання РН здійснюється протягом семестру, але обов'язково до початку семестрового контролю. Рішення щодо можливості визнання РН, отриманих здобувачем вищої освіти у неформальній освіті, приймає декан на підставі рекомендації комісії, створеної його розпорядженням. Головою комісії призначається завідувач випускової кафедри, що відповідає за реалізацію ОП, яку опановує здобувач вищої освіти. Підставою для визнання РН, отриманих здобувачем вищої освіти у неформальній освіті, є надана ним освітня декларація (виписка навчальних досягнень) та інші документи, визначені юридичною або фізичною особою, що реалізує освітні програми в сфері неформальної освіти. РН, отримані здобувачем вищої освіти в неформальній освіті, можуть бути визнаними в межах кредитів, передбачених ОП спеціальності та відповідною робочою програмою дисципліни. Описана процедура у цілому забезпечує можливість визнання РН. Комісія може рекомендувати: повне визнання, обмежене визнання та невизнання РН, отриманих здобувачем вищої освіти в неформальній освіті. Але випадків визнання неформальної освіти зі створенням комісії наразі не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3:

Існування чітких і зрозумілих правил для вступу на навчання, які враховують особливості освітньої програми. Наявність публічного доступу до документів ЗВО, що регулюють доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання, отриманих у інших ЗВО. Прозорі умови для можливого переведення здобувачів із однієї ОП на іншу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3:

Доцільно додатково ознайомитися із кращими практиками визнання результатів навчання у інших ЗВО. Визначити можливості для започаткування практики міжнародної академічної мобільності здобувачів вищої освіти та визнання результатів навчання за нею в контексті цієї ОП.

Рівень відповідності Критерію 3:

/ Рівень В /

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 3.1, 3.2 та 3.3. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритерієм 3.4, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 3 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Факти, докази та їх аналіз:

Методи та форми навчання, які використовуються викладачами на програмі, дозволяють ефективно досягти переважної більшості програмних результатів. Це було встановлено унаслідок вибіркового опитування НПП та студентів. Застосовується увесь спектр методів, які безпосередньо сприяють вирішенню завдань щодо результатів в частині «Застосування знань та умінь» (ПРН 11- 15). Комунікативний метод безпосередньо пов'язаний з ПРН 11, 12, 14, 15. Таким чином, форми та методи навчання і викладання переважно сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання. Крім того, вони у цілому узгоджуються із студентоцентризованим підходом та принципами академічної свободи. У п. 5 ОП студентоцентризований принцип є пріоритетним у підготовці фахівців туризму, що відповідає загальній парадигмі освітнього простору здобувачів вищої освіти НУФВСУ. Прикладами реалізації студентоцентризму є низка положень Статуту НУФВСУ (<https://uni-sport.edu.ua/content/statut-universytetu>). Зокрема пункт 6.3 передбачає участь студентства в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу. Студентоцентризований підхід зумовлює також вибір відповідних методів навчання і викладання. Наприклад, використання частково пошукового та дослідницького методів забезпечує високу міру самостійності виконання завдання студентами та формує риси творчої діяльності.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Факти, докази та їх аналіз:

З метою оперативного обміну терміновою інформацією студентами групи створюються віртуальні групи в соціальних мережах Viber, Telegram, Messenger. Також використовується сторінка кафедри туризму в Facebook. Крім того, кожен учасник освітнього процесу може отримати індивідуальне консультування викладача кафедри через електронну пошту чи безпосередньо на кафедрі. Графік консультацій та контактна інформація є у відкритому доступі на сайті НУФВСУ, а також на стендах кафедри. Перевагою такого інформування є зорієнтування здобувача на цілі, РН, порядок і критерії оцінювання. У перспективі планується розробка силабуса за кожною освітньою компонентою, а також його розміщення на веб-сторінці кафедри та у віртуальному освітньому середовищі MOODLE. Окремі дисципліни викладено в Google class. На сайті НУФВСУ у рубриках «Освіта» (<https://uni-sport.edu.ua/content/osvita>), «Студентам» представлено актуальну інформацію про організацію освітнього процесу. Робочі програми навчальних дисциплін є якісними та інформативними, у тому числі й для використання здобувачами вищої освіти за ОП.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Студенти другого (магістерського) рівня вищої освіти, які навчаються за ОП «Туризмознавство», поєднують навчання і дослідження, насамперед через свою участь у науково-практичних конференціях, навчально-методичних семінарах, а також через публікації у наукових виданнях. Крім того, вони беруть участь у співвиконанні наукової ініціативної теми кафедри. На кафедрі туризму діє студентський науковий гурток, активними членами якого є здобувачі магістерського рівня. Наукова робота здобувачів за ОП поділяється на навчально-дослідницьку і науково-дослідну. Навчально-дослідницька робота виконується студентами під час аудиторного навчання згідно з робочими програмами дисциплін ОП під керівництвом НПП кафедри. Студенти також долучаються до процесу досліджень під час виконання курсових та дипломних робіт. Зокрема, за ОК «Педагогіка професійної освіти» здобувачі досліджували особливості вступних кампаній по спеціальності 242 «Туризм» за 2015-2018 рр. Таким чином, ЗВО у цілому забезпечує поєднання навчання і

досліджень під час реалізації ОП. Однак рівень залучення студентів до національних та міжнародних конкурсів з НДР потребує покращення.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Факти, докази та їх аналіз:

Безпосередньо механізм оновлення змісту освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі певною мірою в ЗВО відпрацьований, що підтверджується нормативним документами з організації освітнього процесу в ЗВО (https://uni-sport.edu.ua/sites/default/files/vseDocumenti/polozennya_opp_0-peretvoreno.pdf). Аналіз експертної групи засвідчив, що робочі програми освітніх компонентів ОП «Туризмознавство» оновлюються кожного навчального року. Осучаснення змісту освітніх компонентів відображається також у програмах науково-педагогічної та професійно-кваліфікаційної практик. Оновлення змісту освітніх компонентів ОП на кафедрі здійснюється до початку навчального року. У цілому це сприяє якісному забезпеченню освітнього процесу за ОП.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

НУФВСУ підтримує тісне ділове співробітництво із Міжнародним олімпійським комітетом, Міжнародною олімпійською академією, Всесвітньою радою зі спортивної науки та фізичного виховання, є членом Міжнародної асоціації університетів фізичної культури і спорту і деяких інших міжнародних установ. В рамках міжнародного партнерства налагоджено плідне співробітництво з міжнародними установами і представництвами іноземних держав, вищими навчальними закладами, науковими центрами, організаціями сфери фізичної культури і спорту Австрії, Білорусі, Великої Британії, Венесуели, Греції, Іраку, Італії, Казахстану, Канади, Колумбії, Китаю, Латвії, Литви, Молдови, Німеччини, Польщі, Румунії, Туркменістану, Франції, Японії та інших країн. Підготовка фахівців для зарубіжних держав у Національному університеті фізичного виховання і спорту України здійснюється з 1955 року. Академічний персонал ОП «Туризмознавство» має публікації у виданнях, які включені до міжнародних наукометричних баз Scopus та Web of Science. Між тим відсутня участь НПП та студентів ОП у програмах міжнародної академічної мобільності.

Загальний аналіз щодо Критерію 4

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4:

Використання ІТ-платформи Google class, яка допомагає ефективно координувати освітні процеси та сприяє дистанційному навчанню при самостійній пошуковій або практичній роботі. В ЗВО використовується технологічний підхід до організації та контролю навчання, який сприяє зручному і комфортному освітньому середовищу. Наявність у НПП публікацій у виданнях, які включені до авторитетних міжнародних наукометричних баз Scopus та Web of Science. Присутність науково-дослідної складової у викладанні та навчанні за ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4

Відсутність силабусів як форми інформування здобувачів вищої освіти про зміст та правила навчання і викладання. Відсутність участі викладачів та студентів ОП у виконанні держбюджетних та міжнародних наукових проєктів. Рекомендовано підвищити конкурентоспроможність дослідницьких груп для перемоги у грантових конкурсах. Доцільно покращити передумови для участі НПП та студентів ОП у програмах міжнародної академічної мобільності.

Рівень відповідності Критерію 4:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 4.1, 4.2, 4.3 та 4.4. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритерієм 4.5, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 4 з недовіками, що не є суттєвими.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Факти, докази та їх аналіз:

Загальні форми контрольних заходів та система оцінювання здобувачів вищої освіти визначені в університеті Положенням про організацію освітнього процесу. Дисципліни освітньої програми поки що не мають затверджених силабусів, але в Положенні про організацію освітнього процесу є розділ, в якому наведено розподіл балів, що отримують студенти. Положення про організацію освітнього процесу та робочі програми навчальних дисциплін (із чіткими критеріями оцінювання) оприлюднені на сайті університету. Форми контрольних заходів також використовуються і в системі дистанційного навчання, у функціонуванні якої експертна група мала нагоду пересвідчитися. Співкування зі студентами засвідчило, що для більшості з них критерії оцінювання у цілому є чіткими та зрозумілими.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Факти, докази та їх аналіз:

Стандарт вищої освіти за другим (магістерським) рівнем спеціальності 242 «Туризм» поки не затверджено.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

На сайті здобувач має змогу отримати інформацію про форми контрольних заходів та критерії оцінювання. Також про форми контрольних заходів та критерії оцінювання повідомляється в усній формі викладачами здобувачам вищої освіти на початку навчального семестру. У відкритому доступі на сайті ЗВО є перелік різних положень щодо особливостей організації освітнього процесу в університеті. Зокрема, (https://uni-sport.edu.ua/sites/default/files/rozklad/polozennya_opp_zmini.pdf). У випадках конфліктної ситуації за мотивованою заявою студента чи викладача, деканом створюється комісія для приймання іспиту. Випадків застосування процедур врегулювання конфлікту інтересів за ОП не було. Процедури із вирішення конфліктних питань існують, але через відсутність випадків таких ситуацій ефективність і прозорість процедури перевірити складно.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує

академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Факти, докази та їх аналіз:

Політики та процедури ЗВО щодо академічної доброчесності є чіткими та зрозумілими. В ЗВО здійснюються такі заходи щодо дотримання учасниками освітнього процесу принципів академічної доброчесності: інформаційна робота викладачів зі студентами, мотивація студентів до навчання, перевірка робіт на плагіат, інформаційна та консультаційна робота Наукової бібліотеки з авторами наукових праць, відкритий доступ до інформації та ін. Розроблено та затверджено Кодекс академічної доброчесності (<https://uni-sport.edu.ua/sites/default/files/pictures/kodeks.pdf>). Існує Положення з проведення перевірки кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти ступенів бакалавра та магістра на предмет академічного плагіату (<https://uni-sport.edu.ua/sites/default/files/vseDocumenti/nakaz.pdf>). Найближчим часом очікується перевірка на плагіат дипломних робіт, які за цією ОП захищатимуться вперше.

Загальний аналіз щодо Критерію 5

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5:

Відкритий доступ до організаційно-методичних документів, які орієнтовані на роз'яснення критеріїв оцінювання. Знаходження у відкритих джерелах Положення про організацію освітнього процесу, а також робочих програм навчальних дисциплін ОП із чіткими критеріями оцінювання. Існування дієвих технологічних процедур для перевірки наукових робіт та кваліфікаційних праць на унікальність.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5:

В ОП є форми і критерії оцінювання, які є сумнівними щодо точності та об'єктивності встановлення досягнення деяких результатів навчання. Доцільно впровадити відповідні форми і критерії оцінювання результатів навчання, які краще адаптовані до оцінювання творчої складової підготовки майбутнього фахівця. Рекомендовано доповнити освітній процес за ОП такими активними методами навчання як бізнес-симуляції, ділові ігри, тренінги тощо. Варто впровадити у ЗВО практику підписання НПП та здобувачами вищої освіти декларацій про академічну доброчесність.

Рівень відповідності Критерію 5:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 5.1 та 5.4. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритерієм 5.3, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 5 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 6. Людські ресурси

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Досягнення визначених відповідною ОП цілей та програмних результатів навчання переважно забезпечують викладачі із належною академічною кваліфікацією. Оцінювання рівня такої кваліфікації серед НПП цієї ОП засвідчило, що всі викладачі мають відповідність до

спеціальності згідно з дипломом про вищу освіту чи науковий ступінь, або мають не менше семи професійних активностей за напрямом викладання дисциплін згідно із чинними Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності (2015 р.). Між тим мало є випадків комплексної відповідності спеціальності за усіма цими критеріями. Академічна кваліфікація дозволяє забезпечити досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання і у контексті тематики наукових досліджень та публікацій НПП, а також проходження ними фахового підвищення кваліфікації протягом останніх 5 років. Особливістю персоналу, задіяного до викладання на ОП «Туризмознавство», є відповідність певної частини викладачів і професійній кваліфікації. Зокрема, ця відповідність стосується досвіду попередньої роботи окремих НПП у галузі туризму, або чинної роботи у сфері екскурсійного обслуговування на умовах зовнішнього сумісництва чи цивільно-правових договорів. Однак професійна кваліфікація (досвід професійної діяльності у відповідній сфері) значної частини викладацького складу програми є недостатньою.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Процедура проведення конкурсного відбору на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників формується у відповідності до Порядку проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад НПП НУФВСУ та укладання з ними трудових договорів (контрактів) - (https://uni-sport.edu.ua/sites/default/files/vseDocumenti/dokument_microsoft_word.pdf). На сайті ЗВО оприлюднюється загальна інформація про наявність вакантних посад і ставок НПП із певного періоду часу (<https://uni-sport.edu.ua/content/konkurs-na-zamishchennya-vakantnyh-posad-29>). Між тим із детальними вимогами до кандидатів на заміщення вакантних посад можна ознайомитися лише у відділі кадрів. Ці вимоги формується у службовому поданні завідувача кафедри. Зокрема, у службовому поданні завідувача кафедри туризму Бабушко С.Р. від 05.03.2019 р. вони передбачають вимоги щодо освіти, кваліфікації, стажу науково-педагогічної діяльності, наявності відповідного наукового ступеня, володіння мовою, відповідності спеціальності профілю перелічених навчальних дисциплін. По трьох вакансіях із п'яти зазначені і вимоги щодо досвіду практичної роботи у туристично-екскурсійній галузі. Між тим останні конкурси переважно мали безальтернативний вибір кандидатів. Процедури конкурсного добору викладачів у цілому дозволяють забезпечити необхідний рівень професіоналізму претендентів. Однак вимоги до кандидатів вимагають більшої прозорості у контексті повного оприлюднення вимог до кандидатів на сайті ЗВО.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Факти, докази та їх аналіз:

Гарант ОП «Туризмознавство» активно співпрацює із роботодавцями у контексті організації та реалізації освітнього процесу. Це стосується і рецензування ОП і долучення окремих пропозицій представників бізнесу до формування змісту навчання. Зустріч зі здобувачами вищої освіти засвідчила, що ЗВО часто запрошує представників роботодавців для певних тематичних зустрічей. Також періодично організовуються виїзні заняття на ОП. Роботодавці активно долучаються до забезпечення умов для проходження виробничих практик за цією ОП. При цьому експертна група констатувала певну строкатість вимог до випускників ОП серед присутніх на зустрічі представників туристичного бізнесу. Зустріч із роботодавцями засвідчила бажання і готовність деяких із них працювати із ЗВО у форматі дуальної освіти.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Факти, докази та їх аналіз:

На зустрічі із експертною групою були присутні представники ТО «Етноленд», ТК «Супутник», ПрАТ «УкрПрофТур», ГО «Спільнота гостинності України», Ліги екскурсоводів м. Києва, Туроператора «4 Gates». Фактів участі представників роботодавців у реалізації освітнього процесу на постійній основі за ОП не виявлено. Але такі факти мають місце на спеціальності 242 «Туризм» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. За зовнішнім сумісництвом на 0,5 ставки старшого викладача на кафедрі працює директор відділу маркетингу ПрАТ «УкрПрофТур» О. Шинкарьов. Опитування студентів засвідчило їх бажання щодо залучення до аудиторних занять професіоналів практиків. Це підтверджує і недостатня кількість НПП із наявним професійним досвідом управління у туристичній галузі. Однак для більшості присутніх представників роботодавців залучення до трудових відносин із ЗВО не є на тепер актуальним. Це зумовлено їх високою зайнятістю в бізнесі та низьким рівнем оплати роботи НПП без наукових ступенів та стажу науково-педагогічної роботи. Вони переважно мають нематеріальні мотиви для періодичних зустрічей зі студентами. Між тим на засадах працевлаштування існують альтернативи залучення інших професіоналів-практиків для ОП.

5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Факти, докази та їх аналіз:

До цього часу в ЗВО діяла програма підвищення кваліфікації викладачів, розроблена Центром підвищення кваліфікації та перепідготовки. Нині вона коригується згідно з вимогами Постанови КМУ «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (від 21.08.2019 р. №800). ЗВО частково сприяє професійному розвитку викладачів і через співпрацю із іншими організаціями (в т. ч. міжнародними). Усі викладачі програми мають свідоцтва про підвищення кваліфікації протягом останніх 5 років. Більшість науково-педагогічних працівників пройшла таке підвищення кваліфікації у інших закладах вищої освіти, наукових установах і організаціях, туристичних об'єднаннях і підприємствах. Крім того, як професійний розвиток, НПП також розглядають власну академічну чи професійну активність. Зокрема, викладачі ОП беруть участь у діяльності донорських та громадських організацій, розробленні стратегічних документів з розвитку туризму в регіональних дестинаціях, опрацюванні програм місцевого економічного розвитку об'єднаних територіальних громад. Однак сприяння ЗВО професійному розвитку викладачів через власні програми має резерви для покращення.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Факти, докази та їх аналіз:

Питання професійного розвитку викладачів та підвищення їх педагогічної майстерності відображені у посадових інструкціях та контрактах з НПП, а також рішеннях Вченої ради та Науково-методичної ради університету. У «Нормах часу навчальної, методичної, наукової та організаційної роботи науково-педагогічних працівників з 2018-2019 н.р.», затверджених наказом 117-заг від 29.05.2018 р., передбачено низку різних видів робіт НПП, що сприяють їх професійному розвитку. Системно відпрацьованого оцінювання результативності роботи персоналу для використання його у диференційованій системі матеріального та морального стимулювання поки не існує. Між тим у ЗВО нині застосовується формульний підхід до розрахунку розміру преміального фонду окремої кафедри (протокол № 1 від 07.11.2019 р. засідання НПП з питання визначення розміру преміального фонду). Він враховує контингент студентів, їх успішність, заборгованість за навчання та ін. Але це недостатньо стимулює розвиток саме викладацької майстерності в ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 6

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6:

Відповідність викладачів компонентам ОП за академічною та частково професійною кваліфікацією. Врахування у вимогах до кандидатів на заміщення вакантних посад НПП досвіду професійної роботи у туристично-екскурсійній галузі. Співпраця із численними роботодавцями у контексті організації та реалізації освітнього процесу. Участь представників роботодавців у тематичних зустрічах зі студентами на ОП. Використання формульного підходу до розрахунку обсягу преміального фонду окремої кафедри ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6:

Неповне оприлюднення вимог до кандидатів на заміщення вакантних посад на сайті ЗВО. Відсутність механізмів співпраці із роботодавцями, які мають бажання працювати із ЗВО у форматі дуальної освіти. Запропоновано залучення експертів-практиків до проведення аудиторних занять на ОП умовах працевлаштування. На взаємовигідних умовах ЗВО із роботодавцями, доцільно покращити можливості для стажування НПП у організаціях туристичної сфери. Рекомендовано ЗВО розробити ефективну власну програму підвищення кваліфікації викладачів для розвитку їх соціальних навичок (softskills) та педагогічної майстерності. Доцільно створити об'єктивну систему індивідуального оцінювання результативності діяльності НПП для використання її в системі стимулювання педагогічної майстерності та продуктивності роботи персоналу.

Рівень відповідності Критерію 6:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 6.1, 6.2, 6.3 та 6.5. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритеріями 6.4 та 6.6, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 6 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Освітній процес у цілому забезпечений спеціальними матеріально-технічними ресурсами, необхідними для належного викладання дисциплін ОП. Оцінювання достатності цих ресурсів здійснювалося експертною групою шляхом відвідування різних приміщень в декількох навчальних корпусах, бібліотеки, їдальні, санітарно-технічних приміщень, гуртожитку та медпункту, басейну, тренажерного залу, центру спортивної травматології та відновлюваної медицини (<https://uni-sport.edu.ua/node/612>). На базі університету діє вело-лижна база в Голосіївському лісопарку. Відзначено зміни в функціональних пріоритетах бібліотеки, що пов'язано із активним впровадженням нових засобів обміну інформацією, створенням власних інформаційних ресурсів, автоматизацією бібліотечних процесів, організацією доступу користувачів до електронних баз даних (бібліотека <https://uni-sport.edu.ua/node/1102>), (сайт університету <https://uni-sport.edu.ua/content/universytet>), (сайт кафедри <https://uni-sport.edu.ua/content/kafedra-turyzmu>). Необхідно наголосити, що користування інфраструктурою (аудиторним фондом, спортивними залами та спорудами, басейнами, парком ЕОМ, комп'ютерними кабінетами та університетською бібліотекою, спеціалізованим спорядженням та ін.) здійснюється на безоплатній основі. Група експертів перевірила наявність та доступність ресурсів для студентів.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Згідно зі статутом ЗВО (<https://uni-sport.edu.ua/content/statut-universytetu>): особи, які навчаються в університеті, мають право на безоплатне користування бібліотеками, інформаційними фондами, навчальною, науковою та спортивною базами ЗВО. Крім того, вони мають право на безоплатне забезпечення інформацією для навчання у доступних форматах з використанням технологій, що враховують обмеження життєдіяльності, зумовлені станом здоров'я (для осіб із особливими освітніми потребами). За результатами інтерв'ювання було встановлено, що доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання і викладання в межах освітньої програми, є вільним і безкоштовним. Для реалізації освіти за даною освітньою програмою у здобувачів є доступ до електронних ресурсів, який здійснюється, як у комп'ютерних класах з вільним доступом, так і через підключення до локальної комп'ютерної мережі. Доступ до Наукової бібліотеки є також вільним і безкоштовним. На сайті бібліотеки університету є можливості для пошуку необхідних матеріалів в електронному каталозі, а також тут можна знайти і замовити необхідне видання (<https://uni-sport.edu.ua/node/1102>).

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Факти, докази та їх аналіз:

Санітарно-технічний стан приміщень, що оглядалися комісією, переважно відповідає вимогам чинних норм та правил експлуатації. До потреб студентів дослухається адміністрація ЗВО при плануванні графіку навчального процесу, а викладачі кафедри туризму надають освітні консультації під час вибору дисциплін. Працівники бібліотеки поінформували про можливості системи інформаційної підтримки навчання на ОП. Представники адміністративних та сервісних підрозділів університету уточнили наявні інструменти організаційної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти. В ЗВО існує кафедра реабілітації, а також кафедра педагогіки та психології. У цілому освітнє середовище в НУФВСУ є безпечним та дозволяє задовольнити інтереси та прагнення студентів. Зустріч із представниками студентського самоврядування та здобувачами вищої освіти на ОП засвідчила у цілому про задоволеність студентів освітнім середовищем.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

Взаємостосунки студентів із ЗВО із організаційних та адміністративних питань переважно реалізуються через кураторів академічних груп, працівників кафедр і деканатів та/або через офіційний сайт ЗВО. Соціальна підтримка здобувачів вищої освіти реалізована у ЗВО шляхом можливості відвідування спортивних залів і басейнів, участі у численних туристично-екскурсійних заходах, медичному безкоштовному обслуговуванні. Після зустрічі зі здобувачами вищої освіти за цією ОП стало відомо, що інформаційно-консультативна підтримка реалізується здебільшого через спілкування з кураторами та викладачами.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

Створені в університеті умови для реалізації права на освіту осіб з особливими потребами мають декілька напрямів. Це, зокрема, організаційно-технічні умови (наявність пандуса в одному із корпусів, окремий прохід через пропускну систему та ін.), лікувально-реабілітаційні (заняття з лікувальної фізкультури, кваліфіковані фахівці, які можуть надавати психолого-педагогічну, корекційно-розвиткову та іншу допомогу, наявність лабораторій та медичного обладнання та ін.) та інформаційно-консультаційні (консультації через різні засоби зв'язку та ін.). Наразі на посаді лаборанта кафедри працевлаштований один студент із особливими освітніми потребами. Викладене свідчить про гуманність та увагу керівництва університету до створення належного середовища для підтримки таких людей, у тому числі й на цій ОП.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Представники студентського самоврядування та здобувачів вищої освіти ОП «Туризмознавство» стверджували, що випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією чи корупцією не було. У разі виникнення потенційних конфліктних ситуацій зазначали, що напевно за таких обставин вони першочергово можуть звернутися до куратора. Окремі представники студентського самоврядування описали таку можливу процедуру вирішення конфліктів: спочатку створюється комісія, потім у разі виникнення конфліктних ситуацій відбувається засідання цієї комісії (на інформаційній дошці публікується оголошення про її засідання із зазначенням місця та часу проведення засідання). Згодом за результатами роботи комісії ректор приймає рішення та видає наказ про притягнення до відповідальності винних у спричиненні конфліктної ситуації. Отже, певна процедура вирішення конфліктних ситуацій може застосовуватися, але вона не в достатній мірі формалізована та в належній мірі не доведена до відома всіх студентів.

Загальний аналіз щодо Критерію 7

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7:

Належна забезпеченість потреб студентів ОП матеріально-технічною базою та ресурсами. Санітарно-технічний стан приміщень, навчально-лабораторних аудиторій відповідає вимогам чинних норм і правил експлуатації. Увага до створення належного середовища та соціальної підтримки людей із особливими освітніми потребами, у тому числі й на цій ОП. Безкоштовний доступ до електронних ресурсів, який здійснюється як у комп'ютерних класах, так і через підключення до локальної комп'ютерної мережі Internet за технологією Wi-Fi.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7:

Рекомендовано покращити умови для популяризації європейського студентоцентрованого підходу у навчально-виховному процесі НУФВСУ. Доцільно удосконалити процедури щодо вирішення потенційних конфліктних ситуацій в ЗВО. Варто покращити організаційно-технічні умови для осіб із особливими потребами в окремих навчальних корпусах.

Рівень відповідності Критерію 7:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 7.1, 7.2, 7.3, 7.4 та 7.5. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритерієм 7.6, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 7 з недоліками, що

не є суттєвими.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Політики та процедури ЗВО щодо розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм визначені у Положенні про освітні програми в НУФВСУ (введено в дію Наказом від 28.12.2017 р. № 319-заг). Зокрема, положення містить розділ 4 «Моніторинг та удосконалення ОП» та п. 4.5 «На підставі результатів щорічного моніторингу робоча (проектна) група регулярно (але не рідше одного разу на три роки) із залученням студентів та інших стейкхолдерів здійснює удосконалення ОП». У 2018 р. та 2019 р. в ОП «Туризмознавство» змін не відбулося. Гарант та члени робочої групи вважають доцільним вносити такі зміни лише після завершення повного періоду навчання (1 рік 4 місяці), хоча згідно з існуючою в університеті процедурою і мають право, але не зобов'язання це зробити раніше. З іншого ж боку визнається, що пріоритетним завданням кафедри туризму є оперативне реагування на виклики, які відбуваються останнім часом у міжнародному та вітчизняному туристичному середовищі (диверсифікація туристичного онлайн сервісу, трансформація туристичної логістики, ущільнення конкуренції на ринку туристичних послуг та ін.). Експертна група вбачає у цьому певні протиріччя. Хоча формальних порушень існуючих в університеті правил розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП тут немає.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Згідно п. 4.4.1 Положення про освітні програми в НУФВСУ моніторинг ОП здійснюють у тому числі з використанням таких методів як опитування (анкетування) здобувачів вищої освіти. Фактичне дотримання цих процедур в університеті було підтверджено на зустрічах із представниками студентського самоврядування та іншими учасниками освітнього процесу. Частково співпрацю зі студентами щодо розроблення та подальшого перегляду ОП відображено у результатах їх електронного опитування за встановленою формою (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdENXTkY7QxcGyQL9ALzrXQ4TJM9HLaEp9HX_J5qQ-tXaXtUA/viewform). Крім того, окремі результати анкетування у паперовому форматі зберігаються на кафедрі туризму. А опитування студентів першого курсу розміщено на сайті ЗВО (<https://uni-sport.edu.ua/content/monitoring-yakosti-vyshchoyi-osvity>). Таким чином, здобувачі вищої освіти залучаються до процесу періодичного моніторингу ОП та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція студентів також бралася до уваги під час розробки ОП «Туризмознавство».

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Факти, докази та їх аналіз:

Серед стейкхолдерів ОП «Туризмознавство» має багатьох роботодавців, які долучаються до впливу на зміст підготовки майбутніх фахівців. При цьому зустріч із представниками роботодавців засвідчила і певну складність урахування багатьох їхніх пропозицій для ОП через різні індивідуальні потреби кожного туристичного оператора до набору компетентностей випускників програми. Між тим ще на етапі започаткування ОП саме за рекомендаціями бізнесу до переліку компонентів освітньої програми було включено навчальні дисципліни «Управління

туристичними DESTИНАЦІЯМИ» та «Споживча поведінка у туризмі», а також частково сформовано програму професійно-кваліфікаційної практики. Зараз роботодавці беруть участь у оцінюванні якості ОП через відкрите опитування на сайті університету(https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdENXTkY7QxcGyQL9ALzrXQ4TJM9HLaEp9NHX_J5qQ-tXaXtUA/viewform). На зустрічі вони висловлювали пропозиції щодо організації дуального навчання за ОП, набуття компетентностей за спеціалізованими комп'ютерними програмами, розвитку самомотивації майбутніх фахівців тощо. Певною мірою попередні рекомендації роботодавців були взяті до уваги раніше. Але пошук ефективних механізмів їх подальшого впровадження на ОП доцільно активізувати. У цілому представники туристичного бізнесу є дієвими партнерами ЗВО щодо покращення якості на ОП.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Освітня програма «Туризмознавство» акредитується вперше. Зміст навчання дає можливість випускникам претендувати на широкий спектр професій і посад у сфері туризму, а також у науково-педагогічній діяльності із відповідним кар'єрним зростанням. При цьому багато НПП кафедри туризму мають попередній досвід моніторингу кар'єрного шляху випускників і здійснення комунікацій з ними. Цей досвід планується застосувати і після першого випуску фахівців з туризмознавства за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. На кафедрі призначено відповідального працівника за координацію моніторингу кар'єрного шляху майбутніх випускників освітньої програми. Збір інформації для перегляду та оновлення ОП планується здійснювати, у тому числі, і через систему анкетування таких випускників.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

В університеті є чітке розуміння необхідності і важливості вчасного реагування на виявлені недоліки в ОП та/або освітній діяльності. Це підтверджує те, що, у тій чи іншій мірі, відповідні процедури відображені у багатьох внутрішніх документах ЗВО. Це і Положення про організацію освітнього процесу (2016 р.), Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (2016р.), Положення про відділ забезпечення якості вищої освіти (2017 р.), а також Положення про освітні програми Національного університету фізичного виховання і спорту України (2017 р.). І хоча порушень існуючої в університеті періодичності перегляду ОП не виявлено, однак оперативність реагування на поточні результати опитування стейкхолдерів потребує покращення. Тим більше, що робоча група чітко визнає і усвідомлює швидкі зміни вимог до фахівців туристично-екскурсійної галузі на сучасному ринку праці.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Попередніх акредитацій за ОП «Туризмознавство» не здійснювалося, але при формуванні програми гарант та академічний персонал враховували певні висновки та рекомендації експертів з акредитаційної експертизи за іншими ОП університету.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

В організаційному контексті ЗВО вживає належних заходів для розробки системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. Це підтверджує низка якісно опрацьованих регуляторних документів. Основну координацію цих процесів здійснює відділ забезпечення якості вищої освіти, який очолює фахівець із попереднім досвідом роботи у системі зовнішнього забезпечення якості освітньої діяльності. Зустріч із керівником відділу засвідчила його чітке розуміння завдань нової парадигми акредитації освітніх програм. Одним із принципів роботи відділу є органічне поєднання самоконтролю структурних підрозділів і внутрішнього контролю, а також зацікавленість в об'єктивній оцінці результатів їх діяльності (https://uni-sport.edu.ua/sites/default/files/pictures/proekt_polozhennya_viddil_yakosti.pdf). Таке розуміння має і адміністративний персонал ЗВО, а також академічний персонал, що задіяний на ОП. Керівництво університету оперативно вносить необхідні корективи у організацію освітніх процесів. Зокрема, під час роботи акредитаційної комісії 26.11.2019 р. відбулося засідання вченої ради НУФВСУ, де були затверджені зміни до Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. Між тим комплексна оцінка експертною групою освітнього середовища засвідчує про існування і певних резервів для покращення існуючої культури якості в університеті.

Загальний аналіз щодо Критерію 8

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8:

Наявність якісно опрацьованих регуляторних документів ЗВО щодо внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, а також практик їх оперативного оновлення. Залученість стейкхолдерів до процесу моніторингу ОП та інших процедур забезпечення її якості. Активність багатьох представників туристичного бізнесу як партнерів ЗВО щодо покращення якості на ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8:

Не достатньо швидке реагування ОП на пропозиції стейкхолдерів та виклики, які відбуваються у міжнародному та вітчизняному туристичному середовищі. Запропоновано вносити необхідні коригування або доповнення до змісту освітньої програми «Туризмознавство» не рідше одного разу на рік. Рекомендовано на рівні ЗВО запровадити елементи процесного підходу до організації менеджменту, що забезпечить гаранту кращі можливості для реалізації покладеної на нього відповідальності за якість ОП.

Рівень відповідності Критерію 8:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 8.1, 8.2, 8.4, 8.6 та 8.7. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритеріями 8.3 та 8.5, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 8 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 9. Прозорість та публічність

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Основні внутрішні нормативно-правові акти, що визначають правила та процедури регулювання прав і обов'язків усіх учасників освітнього процесу, знаходяться у відкритому доступі на офіційному сайті ЗВО. Статут університету (<https://uni-sport.edu.ua/content/statut-universytetu>), Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Національному університеті фізичного виховання і спорту України (https://uni-sport.edu.ua/sites/default/files/vseDocumenti/polozenny_yakist_0.pdf), Положення про відділ забезпечення якості вищої освіти НУФВСУ (https://uni-sport.edu.ua/sites/default/files/pictures/proekt_polozhennya_viddil_yakosti.pdf), Положення про організацію освітнього процесу у Національному університеті фізичного виховання та спорту ([https://uni-sport.edu.ua/sites/default/files/rozklad/polozennya_opp_zmini.pdf](https://uni-sport.edu.ua/sites/default/files/rozkлад/polozennya_opp_zmini.pdf)), Положення про екзаменаційну комісію ЗВО (https://uni-sport.edu.ua/sites/default/files/vseDocumenti/poloz_ek_2016_0.pdf), Положення про розроблення, затвердження, моніторинг та удосконалення освітніх програм у НУФВСУ (https://uni-sport.edu.ua/sites/default/files/vseDocumenti/pro_polozhennya_opp_28.12.2017.pdf) та багато інших. У цілому ці правила та процедури послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми «Туризмознавство». Недоліком є відсутність в університеті правил для визнання результатів навчання, які отримані здобувачами у системі неформальної освіти.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Факти, докази та їх аналіз:

На сьогодні у ЗВО створено сторінку для публічного розміщення проектів освітніх програм (<https://uni-sport.edu.ua/content/proekty-novyh-osvitnih-program-ta-zmin-y-dopovnen-do-chynnyh-program>). Рекомендації щодо удосконалення ОП стейкхолдери на момент акредитаційної експертизи поки ще не вносили, а навчальний контент попереднього проекту програми аналізувався виключно проектною (робочою) групою та академічним персоналом. Однак наявні процедури ЗВО щодо термінів процесу формально не порушені, оскільки внесення змін до ОП університету має відбуватися не рідше, ніж раз на три роки. А безпосередньо внесення змін до ОП «Туризмознавство» планується лише після завершення навчання першого випуску фахівців (не раніше 2020 р.).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та суспільства.

Факти, докази та їх аналіз:

На сайті ЗВО опублікована затверджена вченою радою освітня програма «Туризмознавство» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти (<https://uni-sport.edu.ua/sites/default/files/pictures/skanyrovanye0001.pdf>). Тут відображено загальну інформацію про програму, програмні компетентності, перелік компонент, форми підсумкового контролю, структурно-логічну схему освітньої програми тощо. Обсяг інформації по ОП, що оприлюднена на сайті, є достатнім для зацікавлених роботодавців, а також для того, щоб забезпечити можливість потенційним абітурієнтам зробити свідомий вибір щодо вступу на цю програму.

Загальний аналіз щодо Критерію 9

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9:

Прозорість та публічність основних документів і процедур, що забезпечують та регулюють освітній процес в університеті і на ОП. Наявність основної інформації для потенційних

абітурієнтів та роботодавців у відкритих джерелах ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9:

Для обговорення зі стейкхолдерами, запропоновано розміщувати на сайті ЗВО проекти ОП із запропонованими змінами від робочої групи (вимоги стандарту, пропозиції академічного середовища тощо). Доцільно на сайті ЗВО оприлюднювати таблицю із пропозиціями стейкхолдерів після громадського обговорення проекту ОП.

Рівень відповідності Критерію 9:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 9.1 та 9.3. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритерієм 9.2, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 9 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 10. Навчання через дослідження

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Факти, докази та їх аналіз:

коротке поле

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

Факти, докази та їх аналіз:

коротке поле

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Факти, докази та їх аналіз:

коротке поле

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

Факти, докази та їх аналіз:

коротке поле

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Факти, докази та їх аналіз:

коротке поле

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Факти, докази та їх аналіз:

коротке поле

Загальний аналіз щодо Критерію 10

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10:

коротке поле

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10:

коротке поле

Рівень відповідності Критерію 10:

Рівень A / Рівень B / Рівень E / Рівень F

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10:

коротке поле

5. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження та зауваження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

немає

6. Підсумки

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма, що акредитується, відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій	Рівень відповідності
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	В
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	Е
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	В
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	В
Критерій 6. Людські ресурси	В
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В
Критерій 9. Прозорість та публічність	В
Критерій 10. Навчання через дослідження	

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

До звіту додається:

[не має]дорадчий висновок представника роботодавців

[не має]окремі думки членів експертної групи

[<https://uni-sport.edu.ua/content/programa-vyyizdu-ekspertnoyi-grupy-pid-chas-provedennya-akredytaciyanoi-ekspertyzy-osvitnoyi>]програма відвідування ЗВО

[]інші документи _____

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Голова експертної групи (електронний підпис)

Д.є.н., професор

О.П. Величко

Члени експертної групи (електронні підписи)

Д.є.н., професор

В.О. Ткач

**Здобувачка вищої освіти за третім
(освітньо-науковим рівнем)**

Є.Г. Коняєва